

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 19 Φεβρουαρίου 2025

ΥΠΠΟ: Στρατηγικό σχέδιο ενοποίησης και ανάδειξης του αρχαιολογικού χώρου της Ερέτριας

Στον σχεδιασμό ενός ενιαίου αρχαιολογικού περιπάτου, με στόχο την ανάδειξη των επιμέρους μνημείων αλλά και των μνημειακών συνόλων της Ερέτριας, προχωρά το Υπουργείο Πολιτισμού. Η δημιουργία της πολιτιστικής διαδρομής θα εξασφαλίζει στους επισκέπτες της πόλης όχι μόνον την απρόσκοπτη κίνησή τους αλλά και νέα εμπειρία, πλουτίζοντας την ενημέρωσή τους για την ιστορία του κάθε επιμέρους μνημείου ή του μνημειακού συνόλου και τη λειτουργία τους κατά την αρχαιότητα. Στον αρχαιολογικό χώρο της Ερέτριας έχουν αποκαλυφθεί ένα πλήθος από σημαντικές αρχαιότητες, όπως η μνημειώδης Δυτική Πύλη, η Δυτική Συνοικία, το “Ηρώο” -μνημείο με ταφές των γεωμετρικών χρόνων, κοντά στην Δυτική Πύλη-, το αρχαίο θέατρο με το Ναό του Διονύσου του 4ου αι. π.Χ., το Βόρειο Γυμνάσιο, η ελληνοιστική Οικία των Μωσαϊκών, το Σεβαστείο για την αυτοκρατορική λατρεία, τα υστερορωμαϊκά λουτρά, η Συνοικία των Παναθηναϊκών αμφορέων, η ακρόπολη του 4ου αι. π.Χ. στο Καστέλι, ο Τάφος των Ερώτων. Κομβική είναι η θέση, στον ευρύτερο αρχαιολογικό χώρο της Ερέτριας, του Αρχαιολογικού Μουσείου, στην αυλή του οποίου έχει αποκαλυφθεί η προς νότο συνέχεια της Δυτικής Συνοικίας.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, δήλωσε: «Οι πολυετείς ανασκαφικές της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και κυρίως της Ελβετικής Αρχαιολογικής Σχολής, στην Ελλάδα, μετά τη δεκαετία του 1960, έχουν αποκαλύψει πολύ σημαντικά οικοδομήματα και αρχιτεκτονικά σύνολα της δημόσιας και ιδιωτικής ζωής της αρχαίας Ερέτριας, μιας μεγάλης εμπορικής και ναυτικής δύναμης του αρχαίου κόσμου. Το Υπουργείο Πολιτισμού, δια της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων Ευβοίας, προχωρεί άμεσα τις διαδικασίες για την υλοποίηση της ενοποίησης των μνημείων και των αρχιτεκτονικών συνόλων, που έχουν αποκαλυφθεί και μελετηθεί, ώστε να αναδειχθεί η αρχαιολογική, αρχιτεκτονική και ιστορική τους σημασία, αλλά και η σύνδεση τους με τη σύγχρονη πόλη και η ένταξή τους στην καθημερινότητα της τοπικής κοινωνίας. Στην περίπτωση της Ερέτριας, η σύγχρονη πόλη και οι αρχαιότητες αποτελούν μια αδιαίρετη ενότητα, καθώς ο σύγχρονος οικισμός κατέλαβε τον ίδιο ουσιαστικά χώρο με την αρχαία πόλη. Η μελέτη, η οποία

εκπονήθηκε από την Εφορεία Αρχαιοτήτων προτείνει την ανάδειξη της σχέσης αυτής, αλλά και παρεμβάσεις στο σύγχρονο οικιστικό ιστό. Για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων απαιτείται ουσιαστική και πολυετής συνέργεια με τον οικείο Δήμο και την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, φορείς με τους οποίους το Υπουργείο Πολιτισμού έχει εξαιρετική και πολύχρονη συνεργασία».

Η πολεοδόμηση της σύγχρονης πόλης, το 1834, οφείλεται στον Schaubert και βασίστηκε σε έναν αξονικό σχεδιασμό με αφετηρία τα ερείπια της ακρόπολης, του θεάτρου και του λιμανιού. Πολύ αργότερα, το ρυθμιστικό σχέδιο, που εκπόνησε το Πολυτεχνείο Ζυρίχης και παραδόθηκε, το 1976 στην κοινότητα Ερέτριας, βασίστηκε στη συστηματική καταγραφή της νεότερης αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, με στόχο τη διατήρηση του σχεδίου του 1834, την ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων και την προστασία συνόλων που συνθέτουν την σύγχρονη αρχιτεκτονική κληρονομιά. Η συγκεκριμένη καταγραφή, ωστόσο, δεν συνδυάστηκε με συγκεκριμένα μέτρα προστασίας συνόλων μέσα στον πολεοδομικό ιστό και έτσι σήμερα αυτές οι γειτονιές έχουν σε μεγάλο βαθμό αλλοιωθεί. Παρά τις παρεμβάσεις των τελευταίων 40 ετών, υπάρχουν πολλά προβλήματα στην εικόνα του δημοσίου χώρου. Τα μνημειακά σύνολα βρίσκονται απομονωμένα μεταξύ τους μέσα στον πολεοδομικό ιστό. Η διασπορά αυτή διασπά την περιήγηση στο χώρο και την κατανόηση της δομής της αρχαίας πόλης. Ο περιβάλλον χώρος των μνημείων δεν έχει αναδειχθεί, απουσιάζουν βασικές υποδομές εξυπηρέτησης των επισκεπτών του αρχαιολογικού, όπως εγκαταστάσεις εισόδου, δίκτυα διαδρομών, φωτισμός, ενώ προβλήματα εντοπίζονται και στην αναγνωσιμότητα των μνημείων και των μνημειακών συνόλων.

Τα προβλήματα αυτά επιχειρεί να θεραπεύσει το προτεινόμενο πρόγραμμα, το οποίο έτυχε της ομόφωνης θετικής γνωμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, προτεραιοποιώντας την υλοποίηση των παρεμβάσεων επί των μνημείων. Δημιουργείται δίκτυο κύριας και εναλλακτικών διαδρομών, προκειμένου να οργανώνεται η επίσκεψη με τρόπο που να βοηθάει τον επισκέπτη να έχει πλήρη εικόνα του χώρου και να προσεγγίζει όλα τα σημεία ενδιαφέροντος. Σε επιλεγμένες θέσεις διαμορφώνονται χώροι στάσης και ενημέρωσης. Η μελέτη φωτισμού έχει προσαρμοσθεί στην αρχιτεκτονική πρόταση ενοποίησης των μνημείων του αρχαιολογικού χώρου. Σε επίπεδο πόλης και προκειμένου να καταστεί εφικτή η ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων, απαιτείται η υλοποίηση μιας σειράς από πολεοδομικές και αστικές παρεμβάσεις, όπως η διαμόρφωση χώρου στάθμευσης, η κατασκευή πεζογέφυρας για τη σύνδεση του αρχαιολογικού χώρου με το μουσείο και τη σύγχρονη πόλη.